

มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 30 มีนาคม 2564

ประเด็นเศรษฐกิจในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ COVID-19 และกระทรวงการคลัง

1. เรื่อง การขยายระยะเวลาประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในทุกเขตท้องที่ทั่วราชอาณาจักร

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้ขยายระยะเวลาการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในทุกเขตท้องที่ทั่วราชอาณาจักร ทั้งนี้ ให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2564 และสิ้นสุดในวันที่ 31 พฤษภาคม 2564 ตามที่สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) เสนอ

2. เรื่อง รายงานความเสี่ยงทางการคลังประจำปีงบประมาณ 2563

คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบรายงานความเสี่ยงทางการคลังประจำปีงบประมาณ 2563 ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ

ความเสี่ยงทางการคลังจากภาครัฐบาล

ด้านรายได้

1) สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ได้ส่งผลกระทบต่อการจัดเก็บรายได้รัฐบาล โดยผลการจัดเก็บรายได้สุทธิในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 อยู่ที่ 2,391,570 ล้านบาท (ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563) ต่ำกว่าปีก่อนร้อยละ 6.80 ซึ่งมีสาเหตุสำคัญมาจากรายได้ภาษีที่ลดลง ในขณะที่รายได้ของหน่วยงานอื่นและเงินนำส่งของรัฐวิสาหกิจยังคงขยายตัวจากปีก่อน

2) สัดส่วนรายได้รัฐบาลสุทธิต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่ (Moving Average) 3 ปี ของสัดส่วนดังกล่าวลดลงจากร้อยละ 16.51 ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 - 2556 เหลือร้อยละ 15.30 ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 และยังคงมีแรงกดดันต่อเนื่องในระยะสั้นจากผลกระทบของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19

3) การจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลยังคงมีแรงกดดันจากผลประกอบการในปี 2563 ที่จะใช้เป็นฐานในการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลในปีงบประมาณ 2564 และการนำผลขาดทุนสุทธิที่เกิดขึ้นไปหักค่าใช้จ่ายสำหรับการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลได้ต่อเนื่องในระยะเวลา 5 ปี ข้างหน้า (Loss Carry Forward) รวมถึงแรงกดดันจากปัจจัยภายนอกในการพิจารณาปรับลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลหากต่างประเทศมีนโยบายปรับลดอัตราเพิ่มเติมในอนาคต

4) การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและภาษีมูลค่าเพิ่มอยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับต่างประเทศ นอกจากนี้ การจัดเก็บภาษีอากรสุบและรายได้นำส่งคลังของโรงงานยาสูบมีแนวโน้มลดลงต่อเนื่องจากโครงสร้างตลาดและพฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป

5) การจัดเก็บภาษีจากฐานรายได้อยู่ในระดับต่ำ โดยสัดส่วนภาษีจากฐานรายได้ต่อ GDP ลดลงอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่ภาษีจากฐานบริโภคขยายตัวใกล้เคียงกับอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ สัดส่วนภาษีจากฐานรายได้ต่อภาษีจากฐานบริโภคของประเทศไทยยังอยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับต่างประเทศ สะท้อนถึงกลไกการกระจายรายได้และการสร้างเสถียรภาพในตัวเอง (Automatic Stabilizer) ของระบบภาษีของประเทศไทยที่อาจไม่สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

ด้านงบประมาณรายจ่าย

1) อัตราการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 อยู่ที่ร้อยละ 92 ซึ่งลดลงจากปีก่อน โดยเฉพาะรายจ่ายลงทุนเบิกจ่ายได้เพียงร้อยละ 66.28

2) สัดส่วนรายจ่ายที่ยากต่อการลดทอนต่องบประมาณรายจ่ายประจำปีปรับตัวเพิ่มสูงขึ้น โดยมีสาเหตุสำคัญมาจากรายจ่ายที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิการบุคลากรภาครัฐและสวัสดิการ

สำหรับประชาชนทั่วไปที่เพิ่มขึ้นต่อเนื่องตามการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของประเทศไทย และรายจ่ายดอกเบี้ยที่คาดว่าจะปรับตัวเพิ่มสูงขึ้นจากความเป็นในการกู้เงินของรัฐบาล

3) จากแผนการคลังระยะปานกลาง (Medium Term Fiscal Framework: MTFF) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 - 2568 รัฐบาลวางแผนในการจัดทำงบประมาณแบบขาดดุลต่อเนื่องในอีก 5 ปีงบประมาณข้างหน้า โดยกำหนดให้งบประมาณรายจ่ายประจำปีขยายตัวในระดับต่ำที่เฉลี่ยร้อยละ 1.40 ต่อปี ซึ่งอาจส่งผลให้เม็ดเงินรายจ่ายลงทุนปรับตัวลดลง

ฐานะการคลังและหนี้สาธารณะ

1) รายได้รัฐบาลที่ลดลงจากผลกระทบของการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ส่งผลให้รัฐบาลขาดดุลงบประมาณทั้งสิ้น 822,533 ล้านบาท โดยระดับเงินคงคลัง ณ สิ้นปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 อยู่ที่ 572,104 ล้านบาท สะท้อนถึงระดับกระแสเงินสดสำหรับการเบิกจ่ายงบประมาณยังอยู่ในระดับที่สามารถบริหารจัดการได้ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 อย่างไรก็ดี ความไม่แน่นอนของการจัดเก็บรายได้รัฐบาลท่ามกลางสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 อาจสร้างความตึงตัวด้านสภาพคล่องทางการคลัง

2) สัดส่วนหนี้สาธารณะต่อ GDP ณ สิ้นปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนอยู่ที่ร้อยละ 49.34 จากความจำเป็นในการกู้เงินเพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณ และการกู้เงินตามพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2563 (พ.ร.ก. กู้เงินฯ) อย่างไรก็ดี ประเมินการสัดส่วนหนี้สาธารณะต่อ GDP ตาม MTFF ปีงบประมาณ 2565 - 2568 จะเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง โดย ณ สิ้นปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 คาดว่าจะอยู่ที่ร้อยละ 58.72 แต่ยังคงไม่เกินร้อยละ 60 ตามที่คณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐกำหนด ทั้งนี้ ประเมินการสัดส่วนภาระดอกเบี้ยต่อรายได้มีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้นทั้งจากเม็ดเงินของดอกเบี้ยที่เพิ่มขึ้นตามระดับหนี้ และจากความสามารถในการจัดเก็บรายได้ของรัฐบาลที่ลดลง

3. เรื่อง ผลการพิจารณาของคณะกรรมการกลั่นกรองการใช้จ่ายเงินกู้ ในคราวประชุมครั้งที่ 10/2564

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบตามที่คณะกรรมการกลั่นกรองการใช้จ่ายเงินกู้ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเสนอผลการพิจารณาของคณะกรรมการกลั่นกรองการใช้จ่ายเงินกู้ ในคราวประชุมครั้งที่ 10/2564 เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2564 ดังนี้

1. อนุมัติโครงการค่าบริการสาธารณสุขภายใต้ระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข กรอบวงเงินรวม 3,752.7050 ล้านบาท (ปรับลดจากข้อเสนอ จำนวน 90.5600 ล้านบาท) โดยใช้จ่ายจากเงินกู้ภายใต้แผนงานที่ 1.3 ตามบัญชีท้ายพระราชกำหนด ฯ ประกอบด้วย ค่าบริการสาธารณสุขสำหรับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 วงเงิน 3,652.385 ล้านบาท (ปรับลด 80.0000 ล้านบาท) และค่าบริการอื่นที่เกี่ยวข้องกับบริการโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กรอบวงเงิน 100.3200 ล้านบาท (ปรับลด 10.5600 ล้านบาท) ทั้งนี้ สำหรับค่าบริการอื่นที่เกี่ยวข้องกับบริการโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้เบิกจ่ายได้ตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นและไม่ให้ถัวจ่ายกับรายการอื่น

2. มอบหมายให้กระทรวงสาธารณสุขและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เร่งพิจารณาจัดหาแหล่งเงินสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อวัคซีนโควิด - 19 ในช่วงเดือนตุลาคม - ธันวาคม 2564 ที่เหมาะสม โดยกรณีที่พิจารณาแล้วเห็นว่ามีความจำเป็นต้องใช้จ่ายจากเงินกู้ตามพระราชกำหนดฯ ให้เร่งจัดทำข้อเสนอโครงการฯ ที่มีข้อมูลครบถ้วนและเพียงพอ เสนอคณะกรรมการฯ พิจารณาตามขั้นตอนของกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องโดยเร็ว เพื่อให้ทันกับกรอบระยะเวลาการดำเนินการตามพระราชกำหนดฯ ซึ่งจะช่วยให้การจัดหาวัคซีนโควิด - 19 ของประเทศเป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้

3. อนุมัติโครงการค่าตอบแทน เยียวยา ชดเชย และเสี่ยงภัย สำหรับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในชุมชน ของกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข เพื่อเป็นการจ่ายค่าตอบแทนเสี่ยงภัยให้กับ อสม. ในการสนับสนุนการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโควิด - 19 ที่ยังคงแพร่ระบาดในหลายพื้นที่เป็นระยะเวลา 3 เดือน (เมษายน - มิถุนายน 2564) กรอบวงเงินรวมไม่เกิน 1,575.4590 ล้านบาท โดยใช้จ่ายจากเงินกู้ภายใต้แผนงานที่ 1.1 ตามบัญชีท้ายพระราชกำหนดฯ และมีระยะเวลาการเบิกจ่ายโครงการฯ 4 เดือน (เมษายน - กรกฎาคม 2564) พร้อมทั้งเห็นควรมอบหมายให้ สธ. เร่งพิจารณาฉีดวัคซีนโควิด - 19 ให้ครอบคลุม อสม. และ อสส. ทุกราช เพื่อลดความเสี่ยงในการปฏิบัติหน้าที่ของ อสม. และ อสส. ต่อไป

4. อนุมัติให้กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข ปรับปรุงรายละเอียดที่เป็นสาระสำคัญของโครงการค่าตอบแทน เยียวยา ชดเชยและเสี่ยงภัย สำหรับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในชุมชน (ระยะที่ 2) โดยขยายระยะเวลาการเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทนของโครงการฯ จากเดือนมีนาคม 2564 เป็น เดือนเมษายน 2564 เพื่อให้สอดคล้องกับปฏิทินการทำงานสำหรับการจ่ายเงินค่าตอบแทนฯ ของกรมบัญชีกลาง ทั้งนี้ เห็นควรให้กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ดำเนินการตามความเห็นของคณะกรรมการฯ โดยเคร่งครัดต่อไป

5. อนุมัติให้กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทยปรับปรุงรายละเอียดที่เป็นสาระสำคัญของโครงการโอทอปไทย สู้ภัยโควิด -19 โดยการปรับแผนการดำเนินโครงการจากเดิมกำหนดดำเนินการในไตรมาสที่ 2 ของปีงบประมาณ 2564 (มกราคม - มีนาคม 2564) เป็นดำเนินการในไตรมาสที่ 2 - 3 ของปีงบประมาณ 2564 (มกราคม - มิถุนายน 2564) ทั้งนี้ เห็นควรให้กรมการพัฒนาชุมชน เร่งดำเนินการตามความเห็นของคณะกรรมการฯ โดยเคร่งครัดต่อไป

6. อนุมัติให้จังหวัดอุดรธานี ยุติการดำเนินโครงการอบรมนวดไทยเพื่อสุขภาพ 150 ชั่วโมงเพื่อฟื้นฟูร่างกายหลังการระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid - 19) เนื่องจากได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พร้อมทั้งเห็นควรให้จังหวัดอุดรธานี เร่งดำเนินการตามข้อ 19 และข้อ 20 ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ ต่อไป

ที่มา : <http://www.thaigov.go.th>

จัดทำโดย กลุ่มงานบริหารการคลังและเศรษฐกิจ สำนักงานคลังจังหวัดพะเยา